

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
N U T A R I M A S

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ
KONTROLIERIAUS TARNYBOS ĮSTEIGIMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIAUS TARNYBOS
NUOSTATŲ PATVIRTINIMO**

2011 m. rugsėjo 15 d. Nr. XI-1583
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsniu ir Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 5 straipsniu,
n u t a r i a :

1 straipsnis.

Patvirtinti Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatus (pridedami).

2 straipsnis.

2011 metais Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba finansuojama iš Švietimo ir mokslo ministerijai patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų. Nuo 2012 metų Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybai asignavimai tvirtinami atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu.

SEIMO PIRMININKĖ

IRENA DEGUTIENĖ

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIAUS TARNYBOS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos (toliau – Kontrolieriaus tarnyba) nuostatai (toliau – Nuostatai) nustato Kontrolieriaus tarnybos uždavinius, funkcijas, teises, pareigas, struktūrą ir darbo organizavimą.

2. Kontrolieriaus tarnyba – valstybės biudžetinė įstaiga, kurios veiklos tikslas – užtikrinti Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus (toliau – kontrolierius) darbą, jam nagrinėjant skundus ir inicijuojant tyrimus dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo, prižiūrint, kad nebūtų pažeidžiamos akademinės etikos nuostatos ir procedūros.

3. Kontrolieriaus tarnyba savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (toliau – Mokslo ir studijų įstatymas), kitais teisės aktais, šiais nuostatais ir savo darbo reglamentu.

4. Kontrolieriaus tarnybos veikla grindžiama teisėtumo, teisingumo, nešališkumo, aukštųjų mokyklų ir mokslo institutų dėstytojų ir tyrėjų, taip pat kitų akademinės bendruomenės narių teisių ir jų teisėtų interesų prioriteto, veiklos laisvės, savarankiškumo ir viešumo principais.

5. Kontrolieriaus tarnyba – juridinis asmuo, turintis atsiskaitomąją sąskaitą banke ir antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir pavadinimu „Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba“.

6. Kontrolieriaus tarnybos buveinė yra Vilniuje. Patalpas Kontrolieriaus tarnybai suteikia Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė).

7. Kontrolieriaus tarnybos savininkė yra valstybė. Kontrolieriaus tarnybos steigėja ir savininkės teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas).

8. Kontrolieriaus vieši pranešimai skelbiami Kontrolieriaus tarnybos interneto svetainėje ir leidinio „Valstybės žinios“ priede „Informaciniai pranešimai“.

9. Kontrolierius į pareigas skiriamas ir jo įgaliojimai nutrūksta Mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka.

10. Kontrolierius yra valstybės biudžetinės įstaigos Kontrolieriaus tarnybos vadovas.

11. Kontrolieriaus tarnybos nuostatų pakeitimus rengia Kontrolieriaus tarnyba, tvirtina Seimas.

II. KONTROLIERIAUS UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

12. Kontrolieriaus tarnybos veiklos sritis – užtikrinti kontrolieriui pavestų uždavinių įgyvendinimą. Kontrolieriaus uždaviniai:

- 1) skatinti mokslo ir studijų institucijas laikytis akademinės etikos ir procedūrų;
- 2) prižiūrėti ir kontroliuoti, kaip mokslo ir studijų institucijos laikosi akademinės etikos kodeksų;
- 3) bendradarbiauti su mokslo ir studijų institucijomis sprendžiant su akademinės etikos ir procedūrų pažeidimais susijusias problemas;
- 4) užtikrinti efektyvų ir konfidencialų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų tyrimą;
- 5) prižiūrėti ir kontroliuoti, kaip įgyvendinamos Lietuvos Respublikos tarptautinių

sutarčių, Europos Sąjungos teisės aktų, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių akademinę etiką ir procedūras, nuostatos;

6) prisidėti prie mokslo ir studijų kokybės, puoselėjant akademinės atsakomybės principus ir etiškas mokslines praktikas, taikant plagijavimo, neteisėto kopijavimo ar kitokio kitų asmenų sukurtų intelektualinės nuosavybės rezultatų neteisėto naudojimo, taip pat mokslinių tyrimų duomenų padirbinėjimo, klastojimo arba manipuliavimo jais prevencijos priemones.

13. Kontrolieriaus tarnybos veiklos rūšys – užtikrinti šiuose nuostatuose numatytą kontrolieriaus veiklą. Kontrolierius, vykdydamas jam pavestus uždavinius:

1) nagrinėja pareiškėjų skundus ir savo iniciatyva atlieka tyrimus dėl fizinių ir juridinių asmenų veiksmų (veikimo ar neveikimo), kuriais pažeidžiama arba įtariama, kad gali būti pažeista, akademinė etika ir procedūros, pirmiausia akademinio sąžiningumo, akademinės laisvės, mokslo darbų vertinimo nešališkumo, lygių teisių dalyvauti konkursuose, etiško tarpusavio santykių principai; taip pat skundus dėl mokslo ir studijų institucijų vadovų ir padalinių administracijos vadovų piktnaudžiavimo akademinės etikos ir procedūrų srityje;

2) teikia rekomendacijas mokslo ir studijų institucijoms dėl akademinės etikos kodeksų ir kitų akademinės etikos priemonių kūrimo, įgyvendinimo ir tobulinimo;

3) teikia Seimui, Vyriausybei ir kitoms kompetentingoms institucijoms siūlymus dėl priemonių akademinės etikos ir procedūrų laikymuisi užtikrinti;

4) kaupia, nagrinėja ir apibendrina duomenis apie kontrolieriui žinomus akademinės etikos ir procedūrų pažeidimus, Mokslo ir studijų įstatymo ar mokslo ir studijų institucijų statutų, institucijų akademinės etikos kodeksų pažeidimus, taikytus administracinės atsakomybės atvejus, taip pat kitus duomenis, susijusius su akademinės etikos ir procedūrų laikymusi Lietuvoje;

5) bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių institucijomis, tarnybomis ir organizacijomis, taip pat su tarptautinėmis organizacijomis, kitais fiziniais ir juridiniais asmenimis, nagrinėjant akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų atvejus, pasitelkia akademinis tinklus keistis informacija apie akademinės etikos pažeidimus, pirmiausia plagijavimo ir kitus intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimus, susijusius su neteisėtu mokslo ar meno rezultatų panaudojimu, taip pat mokslinių tyrimų duomenų padirbinėjimo, klastojimo arba manipuliavimo jais atvejus;

6) teisės aktų nustatyta tvarka skatina ir remia juridinių ir fizinių asmenų bei visuomenės iniciatyvas, padedančias įgyvendinti akademinės etikos principais grindžiamas mokslo ir studijų kokybės skatinimo ir užtikrinimo priemones;

7) nuolat informuoja visuomenę apie savo veiklą, akademinės etikos priemonių taikymo padėtį Lietuvoje ir nustatytus akademinės etikos ir procedūrų pažeidimus Kontrolieriaus tarnybos interneto svetainėje ir leidinio „Valstybės žinios“ priede „Informaciniai pranešimai“;

8) atlieka kitas Kontrolieriaus tarnybos darbo ir uždavinių įgyvendinimui užtikrinti būtinas, taip pat kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

III. KONTROLIERIAUS TEISĖS IR PAREIGOS

14. Kontrolierius, įgyvendindamas jam pavestus uždavinius ir atlikdamas jam nustatytas funkcijas, turi teisę:

1) nemokamai gauti iš įstaigų, įmonių ir organizacijų, akademinės bendruomenės narių visą informaciją, reikalingą funkcijoms atlikti;

2) gauti iš fizinių ir juridinių asmenų informaciją, paaiškinimus, protokolus, medžiagą, duomenis ir kitus dokumentus, įstatymų nustatyta tvarka susipažinti su valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį sudarančiais dokumentais, taip pat dokumentais, kuriuose yra informacijos apie įstatymų saugomus asmens duomenis, kurie reikalingi Mokslo ir studijų įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytiems kontrolieriaus uždaviniams įgyvendinti;

3) dalyvauti Seimo, Vyriausybės, mokslo ir studijų institucijų tarybų, senatų, kitų valdymo ar savivaldos organų posėdžiuose, pasitarimuose, taip pat komisijų ir darbo grupių

veikloje, kai svarstomi klausimai, susiję su Kontrolieriaus tarnybos veikla arba kontrolieriaus atliekamu tyrimu, ir pareikšti savo nuomonę;

4) pasitelkti, kai sprendžiamos su akademinė etika ir procedūromis susijusios problemos, valstybės ar savivaldybių institucijų ir tarnybų, mokslo ir studijų institucijų specialistus, nevyriausybinių organizacijų atstovus, taip pat kitus su nagrinėjamais klausimais, vykdomais projektais ir įgyvendinamomis iniciatyvomis susijusius asmenis;

5) pasitelkti, kai atliekami tyrimai dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų, teksto analizės, grafologijos, kompiuterijos, teisės ir atitinkamos kitos mokslo krypties ekspertus ir teisės aktų nustatyta tvarka sumokėti jiems už darbą;

6) organizuoti konferencijas, seminarus ir kitus renginius;

7) leisti informacinius leidinius, įkurti ir administruoti interneto svetainę, kurioje būtų skelbiama informacija apie Kontrolieriaus tarnybos veiklą, Lietuvoje taikomas akademinės etikos užtikrinimo priemonės, taip pat nustatytus akademinės etikos ir procedūrų pažeidimus.

15. Kontrolieriaus tarnyba teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę gauti paramą.

16. Kontrolieriaus tarnybos darbuotojai privalo saugoti valstybės, tarnybos, komercinės paslaptis ir įstatymų saugomus asmens duomenis, kuriuos jie sužino eidami pareigas. Kontrolieriaus tarnyba, atlikdama tyrimą, privalo užtikrinti informacijos apie asmenis, kurie oficialiai suteikė tyrimui reikalingos informacijos, pageidavo būti įslaptinti ekspertai arba buvo nepagrįstai apkaltinti akademinės etikos pažeidimais, konfidencialumą.

17. Kontrolierius kiekvienais metais iki kovo 1 dienos teikia Seimui ir viešai skelbia Kontrolieriaus tarnybos praėjusių kalendorinių metų veiklos ataskaitą Kontrolieriaus tarnybos interneto svetainėje.

18. Kontrolieriaus tarnyba turi ir kitų teisės aktuose jai nustatytų teisių ir pareigų.

IV. KONTROLIERIAUS TARNYBOS STRUKTŪRA IR DARBO ORGANIZAVIMAS

19. Kontrolieriaus tarnybą sudaro: kontrolierius, valstybės tarnautojai ir kiti Kontrolieriaus tarnybos darbuotojai. Seimo valdyba nustato didžiausią leistiną valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičių Kontrolieriaus tarnyboje.

20. Kontrolierius:

1) organizuoja Kontrolieriaus tarnybos darbą;

2) atsako už Kontrolieriaus tarnybos antspaudo naudojimą ir saugojimą;

3) užtikrina, kad Kontrolieriaus tarnybos veikloje būtų vykdomi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimai;

4) atstovauja Kontrolieriaus tarnybai užsienio valstybėse ir tarptautinėse bei regioninėse organizacijose;

5) tvirtina Kontrolieriaus tarnybos struktūrą, etatų sąrašą, Kontrolieriaus tarnybos darbo reglamentą, kuriame nustatytos vidaus darbo tvarkos taisyklės, Kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojų pareigybių sąrašą ir pareigybių aprašymus, kitų darbuotojų pareiginius nuostatus, priskiria Kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojų pareigybes kategorijoms, nustato konkrečius darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, atlyginimų koeficientus;

6) įstatymų nustatyta tvarka priima į pareigas ir iš jų atleidžia Kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojus ir kitus darbuotojus;

7) suteikia Kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojams ir kitiems darbuotojams atostogas, siunčia juos į komandiruotes;

8) priima sprendimus dėl Kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojų ir kitų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo;

9) skatina Kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojus ir kitus darbuotojus, skiria jiems tarnybines (drausmines) nuobaudas;

10) pagal savo kompetenciją leidžia įsakymus ir kontroliuoja, kaip jie vykdomi;

11) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatimuose ir kituose teisės aktuose nustatytas

funkcijas.

21. Skundas kontrolieriui pateikiamas, nagrinėjamas ir sprendimas dėl pateikto skundo priimamas Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka. Kontrolierius privalo raštu atsakyti pareiškėjui.

22. Kontrolierius, skatindamas mokslo ir studijų institucijos etikos savireguliaciją, gali rekomenduoti pareiškėjui dėl akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo pirmiausia kreiptis į atitinkamos aukštosios mokyklos ar mokslinių tyrimų instituto akademinės etikos ar kitą ginčų nagrinėjimo komisiją, prižiūrinčią akademinės etikos ir procedūrų laikymąsi.

23. Kontrolieriaus priimti sprendimai gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

V. KONTROLIERIAUS TARNYBOS FINANSAVIMAS

24. Kontrolieriaus tarnyba finansuojama iš valstybės biudžeto.

25. Kontrolieriaus tarnyba gali turėti ir kitų teisėtai gautų lėšų.

26. Kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, Lietuvos Respublikos darbo kodeksas ir kiti teisės aktai.

27. Kontrolieriaus tarnybos buhalterinė apskaita tvarkoma ir finansinių ataskaitų rinkiniai sudaromi Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Kontrolieriaus tarnyba reorganizuojama ar likviduojama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

29. Kontrolierius savo veiklą pradeda nuo jo paskyrimo į pareigas Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka.

30. Kontrolieriaus tarnyba pradeda veikti pradėjus įgyvendinti Seimo valdybos sprendimą dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičiaus Kontrolieriaus tarnyboje, bet ne vėliau kaip 2012 m. sausio 1 d.
